

SUOMALAINEN KALASTAJA

2023

SUOMU

KALASTUSKORTTISI
ON LEHDEN
TAKAKANNESSA

**AHDINGOSSA
SAIMAANNIERIÄ VOI VIELÄ
PELASTUA SUKUPUUTOLTA**

TAIMENKANTOJA
SUOJELLAAN
RAJOITUKSILLA

KONTIOLAHDELLA
KALASTETAAN
AHKERIMMIN

ESTEETTÖMILLE
KALASTUSPAIKOILLE
ON TARVETTA

KALASTUKSEN-
VALVOJANA
KAUPUNGISSA

Tässä numerossa

4 Saimaan mystinen jalokala voi yhä pelastua

Saimaannierä on esimerkki kalasta, joka voi pelastua kalastonhoitomaksujen ansiosta. Kävimme tutustumassa vapaaehtoisten suojeleaktiivien tekemään työhön.

8 Säädökset suojelevat villiä taimenta

Taimenen kalastusrajoitukset ovat kenties kalastuslainsäädännön monimutkaisimmat. Teimme mahdollisimman selkeän kartan siitä, missä ja millaisia taimenia on luvallista kalastaa.

10 Uhanalaisille kalalajeille ilmoitusvelvollisuus

Nyt on erinomainen aika ottaa käyttöön Omakala-sovellus, sillä ensi vuoden alusta alkaen tarvitset sitä uhanalaisista kalalajeista ilmoittamiseen.

Omakala

12 Kontiolahdella joka toinen kalastaa

Pohjois-Karjalan Kontiolahdella on tilastojen mukaan eniten kalastajia suhteessa väkimäärään. Lähdimme ottamaan selvää, mistä innostus kumpuaa.

17, 23 Kalauutisia

Montako uistelupäivää tarvitaan yhden merilohen pyytämiseen, entä mistä löytää kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmat? Nämä ja paljon muuta kerrotaan ytimekkäissä uutisissamme.

18 Kun kalastus on maksutonta mutta mahdotonta

Millainen on hyvä esteetön kalastuspaikka? Kysyimme asiaa vaasalaisilta Jere ja Teemu Huoviselta, jotka ovat kiertäneet kalastamassa ympäri Suomea.

Julisteessa vaelluskalojen elinkierto

Ota talteen lehden välissä oleva juliste! Taitava avustajamme Miroslaw Senderski on kuvittanut vaelluskalojen elinkierron vaiheet.

20 Valvontaa keskellä vanhaa Helsinkiä

Kalatalousneuvoja Sari Snellman valvoo kalastusta Helsingin Vanhankaupunginkoskella. Millaisia kohtaamisia kalastussenvälvojan päivään kuuluu?

24 Kalastuskorttisi on takakannessa

Mukana myös suosittu pienen kalastajan oma kortti!

Mikä on Suomi?

Suomi-lehti ilmestyy kerran vuodessa ja jaetaan kevästä syksyyn kalastajille, jotka ovat maksaneet kuluvan vuoden kalastonhoitomaksun koko kalenterivuodeksi. Lehden takakannessa on saajan henkilökohtainen kalastuskortti. Suomi-lehdessä kerrotaan kalastonhoitomaksun käyttökohteista, vastuullisesta kalastuksesta ja kalatalouden ajankohtaisista aiheista. Lehden ovat tehneet julkishallinnon ja kalastusjärjestöjen toimijat yhdessä, ja se rahoitetaan kalastonhoitomaksuilla.

PELASTETAAN JÄRVILOHI

Suomen vesistöissä, Saimaalla ja Pielisellä, elää maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen laji – järvilohi. Järvilohi on äärimmäisen uhanalainen laji, jonka tilanne on heikentynyt todelliseksi eloonjäämiskamppailuksi. Viimeisen 10 vuoden aikana elinympäristöjä on kunnostettu useilla alueilla ja kalastusrajoituksia on tiukennettu. Hyvistä elinympäristöhankkeista ja järvilohia suojaavista säännöksistä huolimatta järvilohen tila on yhä heikompi. Uusimmaksi ja yllättävän pahaksi ongelmaksi on noussut järvilohen säilytysviljelyä koskeva vesihomeongelma.

Maa- ja metsätalousministeriö on lanseerannut kampanjan järvilohen pelastamiseksi. Ministeriön suosituksina esittämien toimenpide-esitysten toteutuminen edellyttää muutoksia järvilohen kalastuskulttuurissa ja toisaalta mittavia resursseja elinympäristöparannusten toteuttamiseksi sekä vesiviljelyn ongelmien ratkaisemiseksi. Toivomme kampanjan herättävän kansalaisia ja kaikkia järvilohikannan tilaan vaikuttavia tahoja ja sidosryhmiä toimimaan järvilohen säilymisen hyväksi omilla keinoillaan. Järvilohen pelastamiseksi on nyt viimeinen hetki toimia.

Järvilohi ei ole ainoa vaelluskala, joka on uhanalainen. Tässäkin lehdessä julisteena esitetyn elinkiertoensa vuoksi vaelluskalat ovat herkkiä ympäristön muutoksille. Lisääntymiskierto estyy helposti. Olemme viime vuosina panostaneet vaelluskalakantojen elvyttämiseen NOUSU-ohjelman tarjoamalla rahoituksella. Ohjelma on mahdollistanut monia vapaaehtoisia hankkeita ympäri Suomea, ja niitä on edistetty laajapohjaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Kuten järvilohen tilanne kertoo, on viime vuosien hyvästä työstä huolimatta vaelluskalakantojen parantamiseksi vielä paljon työtä jäljellä. Maa- ja metsätalousministeriö on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja parantamiseen. Tähän myös järvilohen ja muiden vaelluskalakantojen vahvistaminen sisältyy. Toivomuksemme on, että osallistutte mahdollisimman moni tahollanne näihin kansallisiin talkoihin.

Toivomme sinulle hyviä lukuhetkiä Suomun parissa!

Jaana Husu-Kallio
kansliapäällikkö
maa- ja metsätalousministeriö

SUOMU

7. vuosikerta
Ilmestymispäivä 25.4.2023

TOIMITUSIHTTEERI
Aku Ahlholm, Metsähallitus

Laura Ticklén,
Viestintätoimisto Ticklén Oy

TOIMITUSKUNTA
Maa- ja metsätalous-
ministeriö
Eija Kirjavainen (pj.)
Roni Selén

Metsähallitus
Mikko Malin
Jaakko Haapakoski

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus
Teemu Hentinen
Mikko Koivurinta
Hannu Salo

Luonnonvarakeskus
Merja Lindroos

Suomen sisävesiammatti-
kalastajien liitto ry
Juha Piilola

Suomen Vapaa-
ajankalastajien
Keskusjärjestö ry
Jaana Vetikko

Kalatalouden Keskusliitto
Tapio Gustafsson
Malin Lönnroth

Suomen Ammatti-
kalastajaliitto SAKL ry
Kim Jordas

ULKOASU
Oy Preesens Ab

PAINO
PunaMusta

PALAUTELOMAKE JA
LEHTIARKISTO
Eraluvat.fi/Suomu

OSOITELÄHDE
Metsähallituksen Eräluvien
asiakasrekisteri (kalaston-
hoitomaksurekisteri)

TEKSTI: JAANA TAPIO KUVAT: ROBERT SEGER

Saimaan mystinen jalokala VOI YHÄ PELASTUA

SAIMAANNIERIÄ ON KENTIES SUOMEN UHANALAISIN KALA,
JOKA YRITETÄÄN PELASTAA MILJOONAHANKKEELLA. LAPIN TUNTURIRAUDUN HUONOSTI
TUNNETTU SERKKU EHTI MELKEIN KUOLLA SUKUPUUTTOON 1980-LUVULLA.

Kalastonhoitomaksut menevät kalojen hyväksi

- Saimaannieriä on esimerkki kalasta, joka voi pelastua kalastonhoitomaksujen ansiosta.
- Vuonna 2022 kalastonhoitomaksuja kertyi yhteensä 9,3 miljoonaa euroa.
- Kalastonhoitomaksuilla rahoitettiin kalavesien kunnostusta ja kalastuksen kehityshankkeita.
- Lisäksi varoista maksettiin korvauksia vesialueiden omistajille ja tehtiin valvontaa ja neuvontaa.

Kuolimojärven selältä puhaltaa lokakuuisena keskiviikkona kylmä tuuli. Olemme ajaneet vesille tarkistamaan, löytyykö paunetista eli avorysästä saimaannieriää, äärimmäisen uhanalaista kalalajia, jonka viimeiset luontaisen lisääntymisen alueet sijaitsevat täällä Kuolimon Isoselällä Savitaipaleella.

– Ei hyvältä näytä. Nyt pitäisi jo valkoisten evien erottua vedessä, sanoo suojeluaktiivi **Jukka Kummunsalo**.

Korpijärvi-Kuolimo-kalatalousalueen puheenjohtaja **Tarmo Hänninen** auttaa Kummunsaloa vetämään verkkoa vesiltä. Saaliina on vain siika, ahven ja muutamia muikkuja. Niiden lisäksi paunetista löytyy suuri määrä kellastuneita koivunlehtiä, joita Hänninen kauhoo pyydyksestä haavilla.

Laiha saalis ei sinänsä ole ihme. Koko syksyn aikana Kummunsalon paunettiin on jäänyt vain neljä saimaannieriää, vaikka mies käy pyydyksellä lähes joka päivä.

Kyse on kartoituskalastuksesta, jonka tarkoituksena on kerätä havaintoja kutuikäisten saimaannieriöiden esiintymisestä Kuolimojärvestä. Pyydykseen jääneet nieriät vapautetaan tutkimisen jälkeen takaisin veteen. Nieriää ei saa ottaa saaliikseen, vaikka sen löytäisi kuolleena.

Saimaannieriä onkin kokonaan rauhoitettu Kuolimossa sekä Saimaassa Puumalansalmen ja Vuoksenniskan välisellä alueella. Muualla Vuoksen vesistössä rauhoitusajka on syyskuun alusta marraskuun loppuun. Lisäksi Kuolimojärvestä suuri osa on vuoden 2022 alusta lähtien ollut rauhoitusaluetta, jolla kalastus on pääsääntöisesti kielletty lukuun ottamatta muun muassa koho-ongintaa, heitto- ja perhokalastusta sekä rysä- ja katiskakalastusta.

– Tämä kaikki on suojeltua aluetta, osoittaa Hänninen viiletäessämme moottoriveneellä Kuolimon Isoselällä.

Suojelutyötä jo vuosikymmeniä

Vielä 1800-luvun lopulla saimaannieriä oli yleinen koko Vuoksen vesistössä. Kannan uhanalaisuuteen havahduttiin 1980-luvulla, ja pikkuhiljaa sen suojelemiseksi alettiin tehdä töitä niin paikallisesti Kuolimojärvestä kuin valtakunnallistekin. Ensimmäiset rauhoituspiirit perustettiin jo 1990-luvulla Korpijärvi-Kuolimon kalatalousalueen aloitteesta, ja vuonna 2022 käyntiin polkaistiin Pro Saimaannieriä -hanke, joka kokoaa yhteen alan eri toimijat.

Saimaannieriän uhanalaistumiselle lienee useampia syitä, joista yhtenä pidetään voimallista verkkokalastusta. Nieriän perinteiset kutupaikat ovat olleet hyvin tiedossa, ja niistä kalaa on ollut helppo pyydystää. Lisäksi nieriä jää jo yllättävän pieninä hampaistaan kiinni suurenkin silmäkoon verkkoihin.

– Yhtenä syynä saimaannieriän ahdinkoon voi olla muiden kalakantojen runsastuminen ilmaston lämpenemisen ja vesistöjen rehevöitymisen myötä. Useat kalalajit voivat syödä saimaannieriän mätä ja pienpoikasia, kertoo Luonnonvarakeskuksen erikoistutkija **Matti Janhunen**.

Syvissä ja kylmissä vesissä viihtyvä kala on myös erityisen herkkä lämpötilanvaihteluille. Vaikka sen palauttaisikin kalastaessa takaisin veteen, erityisesti kesäaikaan voi kalan kokema lämpötilaero olla pinta- ja alusveden välillä liian suuri.

Jo useamman vuoden ajan kantaa on pyritty elvyttämään myös istutuksin. Ensimmäistä kertaa laitosviljelyä aloitettiin 1970-luvulla, mutta se on aika ajoin ollut tauolla muun muassa siksi, ettei vähäiseksi käynnyttä luonnonvaraista kantaa ole haluttu rasittaa liikaa emokalapyynnillä. Toisaalta muutamista yksittäisistä kutukaloista ei ole perinnöllisessä mielessä

Jukka Kummunsalo (vas.) on saimaannieriän suojeluaktiivi ja Tarmo Hänninen Korpijärvi-Kuolimon kalatalousalueen puheenjohtaja.

järkevää perustaa uutta laitoskalastoa, vaikka niistä saatavat sukut tuotteet itsessään sellaiseen riittäisivätkin.

Viimeksi emokalapyyntiä on tehty vuosina 2013–2015, jolloin Kuolimosta löytyneiltä saimaannieriöiltä lypsettiin talteen mätää ja maitia ennen kalojen vapauttamista takaisin veteen. Talteen saadun materiaalin avulla Luonnonvarakeskus tuottaa saimaannieriän poikasia Enonkosken kalanviljelylaitoksessaan, josta istukaspoikasia on päästy istuttamaan takaisin Kuolimojärveen ja muille nieriän entisille esiintymisalueille.

Poikasten voitava selviytyä luonnossa

Saimaannieriän suojelu vaatii pitkäjänteisyyttä ja kärsivällisyyttä, koska pelkästään nieriänpoikasen tuleminen sukukypsäksi kestää 5–6 vuotta. Poikastuotanto on kohdannut myös muita vastoin käymiä.

Pelastushankkeen pullonkaulana on tällä hetkellä poikastuotanto, jota ovat vaivanneet paitsi kasvatuslaitoksen liiaksi lämmenneet vedet myös yhä lisääntyvässä määrin vesihome ja muut kalataudit. Vesihome on sienitauti, joka iskee erityisesti sukukypsään kalaan, alkaa kasvattaa kasvustoa ihon pinnalle ja kiduksiin ja lopulta tappaa kalan.

– Uusimmasta laitosemovuosiluokasta olemme saaneet varaparven Taivalkosken laitokselle, jossa vesihomeongelma on ollut toistaiseksi vähäinen. Tämä on riskin hajautusta, Janhunen sanoo.

Pienestä kalakannasta kerätty kapea geneettinen materiaali ei myöskään ole kovin vastustuskykyistä perimältään muuntoville taudinaiheuttajille. Materiaalia olisi myös uusittava säännöllisin väliajoin luonnosta, jottei kalasto pääse laitostumaan.

– Jos kalakantaa ylläpidetään sukupolvesta toiseen pelkästään laitoksessa, tapahtuu siinä geneettisiä muutoksia, joita halutaan välttää. Kaloilla pitäisi säilyä kyky pärjätä luonnossa, Janhunen sanoo.

Istutusten menestys kysymysmerkki

Toinen saimaannieriän pelastuksen epävarmuustekijä liittyy siihen, minkä ikäisinä tai kokoisina poikaset olisi parasta vapauttaa luontoon. Istutusten onnistumista on vaikea tutkia varmuudella, koska istutuspoikaset voidaan tällä hetkellä erottaa luonnossa lisääntyneistä poikasista vain kuululoun väriaineen perusteella. Sen tutkimiseksi kalan on oltava kuollut.

Tällä hetkellä istutuksia tehdään kahdella tavalla. Luonnonvarakeskus vapauttaa poikaset vastakuoriutuneina, jolloin valtaosa poikasista osaa jo uida muttei vielä käytä ulkoista ravintoa.

Toisessa menetelmässä poikasia kasvatetaan hieman vanhemmiksi ennen luontoon istuttamista. Poikaset joko kasvavat kolmesta neljään viikkoa sopimusviljelynä altaissa, joissa ne oppivat syömään planktonravintoa ennen järveen vapauttamista, tai luonnonravintolammikoissa kesän vanhoiksi. Kas-

vatuksen aikana poikasille kehittyy muun muassa pakoreaktio, mikä vaikuttaa niiden luonnossa selviämiseen.

– Koska poikasmateriaalia on niin vähän, sitä ei ole varaa tuhlaa. Jokaiselle poikaselle pitäisi antaa mahdollisimman hyvät selviytymisedellytykset luonnossa, sanoo Kummunsalo, joka on vakuuttunut poikasten paremmasta valmiudesta selvitä luonnossa, kun ne vapautetaan hieman isompina.

Ainut tutkimus aiheesta on Luonnonvarakeskukselta, eri vesistöistä. Sen mukaan vastakuoriutuneena istutetut nieriät selviytyivät todennäköisemmin sukukypsiksi ja välttyivät laitoskasvatuksen terveyshaitoilta verrattuna yksi- ja kaksivuotiaina istutettuihin tutkimuskaloihin.

Kalastusta rajoitettu isoilla alueilla

Kuolimon rauhoitusalueet rajoittavat paikallisten kalastusta voimakkaasti. Kymmenisen vuotta sitten saimaannieriän suojelulla olikin myös kriittikkonsa, mutta ajan kuluessa ja tiedon lisääntyessä on suojelun tarve Kummunsalon ja Hännisen mukaan kuitenkin ymmärretty hyvin, vaikka joskus keskustellaankin siitä, missä laajuudessa suojelun pitäisi tapahtua.

Kummunsalon mukaan osansa asiassa on ollut myös kalastajakunnan luonnollisella ikääntymisellä.

– Verkkokalastus ei enää muutenkaan kiinnosta nuorempaa polvea. Ahvenet voi pyytää katiskallakin.

Kuolimojärvellä toimii yksi kaupallinen kalastaja, jolla on mahdollisuus hankkia osakaskunnilta lupa troolaukseen ja nuottaukseen.

– Uusien kalastusrajoitusten voimaantulon jälkeen troolin käyttöalueet jäivät niin pieniksi, ettei Kuolimolla ole troolia

vedetty. Talvinuottausta kaupallisessa tarkoituksessa Kuolimolla kyllä harjoitetaan, Hänninen sanoo.

Talvinuottauksella saadaan arvokasta tietoa nieriäkannan tilasta ja nieriät voidaan vapauttaa turvallisesti kylmän veden aikana.

Kaikki sellainen kalastus, joka ei haittaa saimaannieriää, olisi järvellä kuitenkin hyväksi, jos se vähentää vesistöä petokaloja. Kummunsalo onkin poikasistutusten yhteydessä tehnyt järvestä hoitokalastusta vähentääkseen nieriänpolikasten alkuvaiheen riskejä.

Uutena keinona Kuolimolle annettiin vuonna 2022 poikkeuslupa pyytää ympärivuotisesti täplärapua, jonka lisääntyminen on selvä uhka saimaannierialle.

– Täpläravun uhan suuruutta ei vielä tiedetä, mutta on selvää, että se on uhka, koska rapua esiintyy nieriän kutupaikoilla. Tässä kannattaa noudattaa varovaisuusperiaatetta, kun meillä on uhanalainen kala ja haitallinen vieraslaji samassa paikassa, Kummunsalo sanoo.

Yksi mahdollinen tulevaisuuden uhka on sekin, että jos ilmastonmuutos nostaa järvien pintalämpötilaa, saattaa rantojen kutupaikoilla tulla herkälle saimaannierialle liian kuumat oltavat.

Tulevaisuus näyttää lupaavalta

Alun perin Pro Saimaannieriä -hankkeen tarkoituksena oli elvyttää kanta vuoteen 2030 mennessä sellaiseksi, että lajia päästäisiin jo kalastamaan. Poikastuotannon vaikeuksien vuoksi tavoite on siirtynyt.

– Pitäisi saada myös 1–2-vuotiaita istukkaita, jotka voitaisiin rasvaeväleikata. Leikkauksen perusteella kalastaja pystyisi erottamaan, onko saaliiksi tullut kala luonnonpoikanen vai viljelty, ja kannan elpymässä kalastuksen voisi kohdistaa istukkaisiin. Samalla suhteesta voisi päätellä, millaista luonnonpoikastuotanto on, Kummunsalo sanoo.

Samantyylinen menetelmä on käytössä Saimaan ja Pielisen vaeltavilla järvitaimen- ja järvilohikannoilla.

Vaikeuksista huolimatta hankkeen asiantuntijat eivät pidä saimaannieriän tulevaisuutta toivottomana.

– Suojelussa on onnistuttu kohtalaisesti, koska kannan eri-ikäisistä kaloista on saatu rohkaisevasti havaintoja sekä Kuolimolta että eteläisen Saimaan perinteisiltä nieriäalueilta, Janhunen arvelee.

– Jo 90-luvun rauhoitusalue säilytti saimaannieriän hengissä. Nyt kanta on suojelun ansiosta elpymässä jo luonnostaan, mistä kertoo se, että kalastajat kertovat saavansa nieriää pyydyksiinsä. Nyt pitää vain huolehtia siitä, että hyvä kehitys jatkuu, Kummunsalo lisää.

Palattuani Kuolimolta kotiin tulee Kummunsalolta viesti, jonka kuvassa polskuttelee muovisaavissa komea saimaannieriä-pariskunta. Seuraavina päivinä Kummunsalo saa pyydykseensä vielä useamman nieriän. Syksyn saldo nouseekin jo 14 sukukypsään yksilöön. ■

Lähteenä käytetty lisäksi ELY-keskusta.

Jukka Kummunsalo kertoo, että suorittaa nieriän seurantaa pääasiassa omasta mielenkiinnostaan.

– Bensarahat saan ja muutaman muikun vaivanpalkkaa.

”
Saimaannieriän
suojeleua kritisoitiin
aluksi, mutta
vähitellen ymmärrys
lisääntyi.

Säädökset suojelevat VILLIÄ TAIMENTA

TAIMEN ON UPEA MUTTA UHANALAINEN KALA,
JONKA KALASTUSTA SÄÄDELLÄÄN TÄSMÄLLISILLÄ PYKÄLILLÄ.

Kun kalastuslaki uudistui perin pohjin vuoden 2016 alussa, maa- ja metsätalousministeriön silloisen tiedottajan **Hasse Härkösen** työsarkaa oli kansantajuistaa kimurantitkin kalastuspykälät helposti ymmärrettäviksi.

– Taimenen kalastusrajoituksissa oli ehkä eniten avaamista, Härkönen muistelee.

Se on helppo aavistaa. Taimen (*Salmo trutta*) on monimuotoinen kalalaji, josta erotetaan elinympäristön ja vaelluskäytännön perusteella merivaellaisia (meritaimen), järvi- ja jokivaellaisia (järvitaimen) ja paikallisia (purotaimen) muotoja.

Tuhansien järvien ja jokien maassa se on tarkoittanut kymmeniä eri vesistöihin erikoistuneita sekä Itä- ja Jäämereen vaeltavia taimenkantoja.

Osa niistä on kuollut jo sukupuuttoon jäljellä olevien ollessa uhanalaisia tai silmälläpidettäviä.

– Taimenen suojelun ja kalastuksen yhteensovittaminen ei ole ollut se helppo palapeli, Härkönen sanoo.

Rasvaevä erottaa taimenet

Meressä ja eteläisen Suomen järvissä elävät taimenet ovat erittäin uhanalaisia. Pohjoisen Suomen järvitaimen on silmälläpidettävä. Taimenen kalastusta ohjaavat lukuisat säädökset. Niiden tärkein tehtävä on suojella luonnonvaraista eli luonnossa syntynyttä, villiä taimenta.

– Ne ovat lajin säilymisen ydin, jokaisen taimenkannan kruununjalokivi, Härkönen korostaa.

Vesistöissä ympäri Suomea on runsaasti myös kalanviljelylaitoksissa kasvatettuja eli istutettuja taimenia. Ne tunnistaa leikatusta rasvaevästä.

Istutusten avulla on ylläpidetty esimerkiksi vesistörakentamisen vaarantamia taimenkantoja.

Säädöksillä kalastusta pyritään ohjaamaan istutuskaloihin ja säästämään villejä taimenia.

Härkösen mukaan hyvä esimerkki tästä on rasvaevälisten taimenten täysrauhoidus merialueilla sekä sisävesissä 64. leveyspiirin eli Oulujärven eteläpuolella.

– Pohjoisessa on vielä luonnonvaraisia taimenkantoja, jotka kestävät kohtuullista kalastusta.

Laki suojaa kutupaikkoja

Taimenet kutevat syksyllä. Niinpä niiden kalastus on kielletty joissa ja puroissa syyskuusta marraskuuhun.

– Pyyntikokoa rajoittamalla vähintään 50 tai 60 senttiin turvataan yhtä lailla taimenten sukukypsyyttä ja lisääntymistä.

Härkönen iloitsee nykyisen kalastuslain tukevan erinomaisesti virtavesien kunnostusta ja ennallistamista.

– Työ ei mene hukkaan. Vaelluskaloilla on hyvä lainsuoja.

Taimen on Härkösen lempikala. Hän on kirjoittanut siitä äskettäin tietokirjan *Meritaimenen rantakalastus* (Karttakeskus 2022).

Ensimmäisen taimenensa Härkönen pyysi Kouvolan kulmilta Jyräänjoelta.

– 13-vuotiaana. Itsetehdyllä perholla.

Härkönen uskoo vahvasti taimenen tulevaisuuteen.

– Toivon vielä joskus voivani laittaa ruokaa Suomenlahdesta pyytämästäni villistä taimenesta. ■

”

Pohjoisessa on vielä luonnonvaraisia taimenkantoja, jotka kestävät kohtuullista kalastusta.

Opi tärkeimmät taimenpykälät viidessä minuutissa!

Taimenta voi kalastaa, kun muistaa oikeat ajat, tuntomerkit, sijainnit ja vesistöt, sanoo taimenkirjailija Hasse Härkönen.

67. leveyspiirin pohjoispuoli:

Rasvaevällistä taimenta saa kalastaa. Pyyntimitta on vähintään 50 senttiä.

67. leveyspiiri

Pelkosenniemi

Rovaniemi

64. leveyspiirin ja 67. leveyspiirin välinen alue:

Rasvaevällistä taimenta saa kalastaa. Pyyntimitta on vähintään 60 senttiä.

64. leveyspiiri

Kajaani

Kuhmo

Kokkola

64. leveyspiirin eteläpuoli:

Rasvaevällinen taimen on rauhoitettu kokonaan merialueilla ja sisävesissä.

Poikkeus: Rasvaevällistä taimenta saa kalastaa koko maassa purosta tai lammesta, johon ei ole vaellusyhteyttä. Tällöin taimenen pituus voi olla enintään 45 cm.

Poikkeus: Kuturauhoitus kaikkialla joissa ja puroissa 1.9.–30.11. Rauhoitus koskee sekä rasvaevällisiä että rasvaeväleikattuja taimenia.

Rasvaeväleikattua taimenta saa kalastaa koko maassa. Pyyntimitta on vähintään 50 senttiä.

UHANALAISILLE KALALAJEILLE *ilmoitusvelvollisuus*

ENSI VUODESTA ALKAEN KALASTAJAN ON ILMOITETTAVA TIETYT SAALIIKSI OTTAMANSA KALALAJIT.
HELPOITEN ILMOITTAMINEN KÄY OMAKALA-SOVELLUKSELLA.

Lainsäädäntöä muokataan parhaillaan siten, että vuodesta 2024 alkaen vapaa-ajankalastajilla on ilmoitusvelvollisuus tietyistä kalalajeista. Ilmoitusvelvollisuus tulee koskemaan uhanalaisia, harvoin saaliiksi saatavia kalalajeja. Valtioneuvosto päättää lajit tämän vuoden kuluessa.

Ilmoitusvelvollisuus otetaan käyttöön, koska kalastuksen kestävydestä ja säätelyn toimivuudesta tarvitaan nykyistä tarkempaa tietoa.

Tieto auttaa tarkentamaan rajoituksia

Perinteisten kalastuskyselyjen vastaajamäärät ovat vuosien saatossa jatkuvasti vähentyneet. Kattavaa tietoa kuitenkin tarvitaan muun muassa pyyntimitta- ja rauhoitusaikapäätöksiä varten.

Luonnonvarakeskuksen erikoistutkija **Mikko Olin** kertoo, että joka toinen vuosi satunnaisotannalla tehtävillä kyselyillä on edelleen paikkansa esimerkiksi väestön todellisen kalastajamäärän seurannassa, mutta lajiseurantaan tarvitaan aktiivikalastajien tekemiä saalisilmoituksia.

– Havainnoista on oikeasti hyötyä lajien tilanteen arvioinnissa, Olin painottaa.

Erityisesti uhanalaisista, heikentyneistä ja laajan elinkierron omaavista lajeista tarvitaan enemmän tietoa. Näitä lajeja ovat ilmoitusvelvollisuuden piiriin todennäköisesti otettavat vaelluskalat. Muidenkin lajien osalta vapaaehtoinen ilmoittaminen on suureksi avuksi.

Saalisilmoitusten tarkoituksena ei ole kalastuksen rajoittaminen, vaan rajoitusten kohdentaminen oikein. Lisääntynyt tieto voi siis mahdollistaa myös tarpeettomien rajoitusten poistamisen. Ilman tietoa käytetään niin sanottua varovaisuusperiaatetta eli rajoitetaan varmuuden vuoksi silloin, jos ei voida olla varmoja sopivasta riittävydestä.

– Lajeja ei ole vielä päätetty, mutta harkittavina ovat lohi, järvilohi, taimen, ankerias ja vuoksennieriä, sanoo kalastusneuvos **Eija Kirjavainen** maa- ja metsätalousministeriöstä.

Mitä useampi kalastaja noudattaa ilmoitusvelvollisuutta tai ilmoittaa saaliinsa vapaaehtoisesti, sitä luotettavampaan tietoon rajoitukset voidaan perustaa ja sitä kestävämpää kalastus Suomessa on.

Ilmoittamisen voi automatisoida sovelluksella

Ensi vuonna pakollisiksi tulevat tiettyjen lajien ilmoitukset suositellaan tekemään sähköisen Omakala-palvelun kautta, vaikka myös esimerkiksi paperinen ilmoittaminen on mahdollista.

– Omakala-palvelun kautta tutkimukselle saatava data on aikaisempaa huomattavasti tarkempaa, mutta käyttäjiä palvelulle tarvitaan vielä enemmän, jotta voidaan tehdä alueellisia ja ajallisia päätelmiä, Mikko Olin sanoo.

Omakala-palvelu on julkishallinnon järjestelmä kalastajille. Siitä vastaa Luonnonvarakeskus maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta. Palvelu lanseerattiin käyttöön viime vuonna. Omakala-palvelua voi käyttää nettiselaimella tai kännykkäsovelluksena.

Varsinkin kännykkäsovellus tekee saaliiden ilmoittamisen varsin helpoksi. Kalan merkitseminen vie vain muutaman sekunnin, sillä sovellus kirjaa ajankohdan ja sijainnin automaattisesti. Se myös huomaa, mikäli saaliiksi on tullut ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluva laji ja pyytää vahvistuksen automaattiselle ilmoittamiselle.

– Tänä vuonna kannattaa jo tutustua Omakalan käyttöön, jotta se on tullut tutuksi ennen kuin ilmoitusvelvollisuus tulee ensi vuoden alussa voimaan, kannustaa Eija Kirjavainen.

Omakala-palvelusta niin pakolliset kuin vapaaehtoiset saalisilmoitukset siirtyvät Luonnonvarakeskuksen tietokantoihin, pakolliset myös erilliseen ilmoitusrekisteriin. Olin kertoo, että heille tullessaan tiedot ovat niin sanotusti karkeistettuja: datasta ei voida nähdä esimerkiksi yksittäisten saaliiden tarkkoja kalastaja- tai sijaintitietoja.

– Vain kalastajalle itselleen näkyvät yksityiskohtaiset tiedot, Olin vakuuttaa. ■

Kalastajan paras kaveri

Omakala-palvelu on luotu paitsi tutkijoiden ja viranomaisten tarpeisiin myös yhtä paljon vapaa-ajankalastajien iloksi.

Kalastajalle Omakala-sovellus on päiväkirja ja tietolähde.

Kun oman saaliin on kirjannut ylös helposti ja nopeasti Velho-toiminnolla, tietoja voi jälkikäteen täydentää listanäkymästä esimerkiksi lisäämällä kuvia tai merkitsemällä saaliin vapautetuksi.

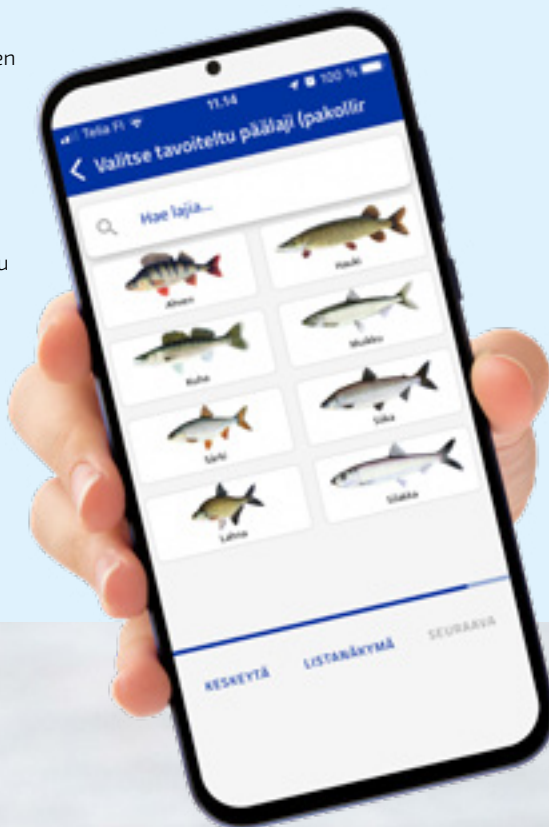
Tallennetut tiedot muodostavat vapaa-ajankalastajalle helpokäyttöisen kalastuspäiväkirjan sekä raportteja omasta harrastuksesta.

Sovelluksen kautta saa myös ajankohtaisia tiedotteita, näkee kalastusrajoitukset kartalla sekä mahdollisesti tulevaisuudessa voi tarkastella vaikkapa vesistökohtaisia tilastoja tai näyttää

kalastusenvälvojan tositteen kalastonhoitomaksusta.

Palvelua kehitetään käyttäjiltä saadun palautteen perusteella ja mukaan tuodaan jatkuvasti uusia ominaisuuksia. Esimerkiksi päiväkirjaa on monipuolistettu kalastajien toiveiden mukaisesti.

Omakala-palvelun käyttö edellyttää rekisteröitymistä sekä ensimmäisellä kerralla vahvaa tunnistautumista, sillä pohjimmiltaan kyseessä on kuitenkin viranomaisjärjestelmä.

Omakala

Omakala-palvelu lyhyesti

- Vapaa-ajankalastajien saalisilmoitusjärjestelmä
- Kalastus- ja saalistapahtumien kirjaaminen mobiililaitteella ja nettiselaimella
- Kalastusrajoitustiedot ja ajankohtaistiedotteet kalastajille

Asenna maksuton sovellus puhelimeesi!

Sovelluskaupat: Google Play ja App Store

Sovelluksen nimi: Omakala

Sovelluksen julkaisija: Luonnonvarakeskus

Lisätietoa: omakala.fi

Lisääntynyt tieto mahdollistaa tarpeettomien rajoitusten poistamisen.

TEKSTI: JAANA HAAPALUOMA-HÖGLUND KUVAT: VESA RANTA

Kontiolahdella **JOKA TOINEN KALASTAA**

POHJOIS-KARJALASSA KALASTETAAN TUTKIMUKSEN MUKAAN JOPA ENEMMÄN KUIN LAPISSA. SUOMU JALKAUTUI KONTIOLAHDELLE, JOSSA ASUVAT MAAKUNNAN AHKERIMMAT KALASTONHOITOMAKSUN MAKSAJAT. MITEN KALASTUS NÄKY Y PAIKKAKUNNAN ARJESSA?

Ensimmäiset näkemämme nuoret Kontiolahden keskustassa liikkuvat sähköskoottereilla kohti Höytiäisen-nimisen järven rantaa virvelit mukanaan. He saapuvat yhtä aikaa kanssamme pieneen satamaan, jossa on kalastukseen sopivia veneitä parkissa parisenkymmentä.

Pojat alkavat virvelöidä laiturilta, me taas tapaamme kontiolahtelaisen kalastusseura-aktiivin **Petri Nivanahon** ja hänen ystävänsä **Markku Siimalan**. Miehet ovat luvanneet lähteä kanssamme perjantai-iltana järvelle toivoen, että tänään olisi järviolhi syönnillä.

Nivanaho ilahtuu kuultuaan, että Kontiolahdella maksetaan kalastonhoitomaksua eniten.

– Kai täällä paljon sitten kalastetaan, onhan tässä tämä hyvä Höytiäinen lähellä ja monella oma rantakin. Ja velvollisuudentuntoista porukkaa, ei salakalasteta.

Mies itse kalastaa varsinkin kesällä suuren osan ajastaan. Lisäksi hän harrastaa heittouistelukisoja.

– Etätyöaika mahdollisti Teamsilla töissä olon suoraan järveltä, hän muistelee hyvillään.

Järvellä on tarinansa

Päästyämme kunnolla järven selälle on aika laskea uistimet veteen. Höytiäisellä

vapoja saa olla enintään kymmenen, mutta tällä kertaa veteen pääsevät vain parhaat kolme uistinta. Veneen ohjaajan penkillä istuva Siimala hyödyntää uusinta vene-elektroniikkaa ja katsoo plotterilla, että kaiussa näkyy tällä kohdalla isoja lohikaloja – aika syvässä vain ovat.

– Vaikka laittaisikin uistimet suoraan nenän eteen, ei se kala silti välttämättä syö. Ei voi vielä soittaa kotiin, että pankaa potut kiehumään.

Odotellaan, on rauhallista. Livumme tyyneellä järvellä 4,4 kilometrin tuntivauhdilla. Kuuluu vain veden liplatus ja näkyy kuulas järven pinta joka puolella.

Yhtäkkiä alkaa tapahtua.

– Onko kala, Siimala huudahtaa. Rauhallinen tunnelma muuttuu sekunneissa, kun Nivanaho ja Siimala kiirehtivät veneen perälle tarkistamaan vavat.

Irtosi, harmin paikka.

Pienen pettymyksen jälkeen aletaan taas odottaa – josko kohta käy parempi tuuri. Katselemme Höytiäistä, joka on laaja, kaunis järvi. Pinta-alaltaan se onkin Suomen 15. suurin, 280 neliökilometriä.

Paikalliset muistelevat yhä Höytiäisen purkautumista vuonna 1989: järven pinta-ala aiottiin laskea, jotta saataisiin uutta viljelysmaata, mutta patorakennelmat sortuivat, työ karkasi käsistä ja vesi purkautui hallitsemattomasti. Näin syntyi

Höytiäisestä alkava kanava, Puntarikoski. Yhteensä Höytiäisen pinta laski tuolloin lähes 10 metriä.

Siimala ja Nivanaho osoittavat joutosenen muotoista saarta, jonka puusto näyttää siltä, kuin joku olisi taiteillut sitä uuteen uskoon. Kontiolahtelaisia järkyttänyt tapahtuma sattui vuonna 2004.

– Jouhtenisessa kävi trombi silloin. Se niitti puita ja purki hirsimökin, Nivanaho kertoo.

Kalakuulumisia satamassa

Vastaaan tulee toinen veneilijä. Nivanaho odottaa oikeaa hetkeä ja nostaa sitten kättä, kun vene on melkein kohdalla. Vastaantulija nostaa takaisin.

Ilta alkaa värjätä taivaan pastellinvärisiksi. On aika lähteä takaisin satamaan. Nivanaho ja Siimala keräävät vavat pois. Yksi tärkeä vaihe on kuitenkin vielä tekemättä.

On nimittäin aika syödä eväitä. Nivanaho ojentaa kaikille ruisleivät.

– Niin se on, että jos kala ei syö, niin kalastaja ainakin syö. Jos alkaa syömään eväitä samalla kun uistelee, niin monesti alkaa tapahtua heti, kun kalastaja saa leivän kaivettua repusta. Sitten tulee hirveä kiire ja on kahvit pitkin venettä, Siimala juttellee.

Kun saavumme satamaan, rantaan on juuri saapunut soutuveneensä kanssa kontiolahtelainen, oululaissyntyinen **Mika Aho**. Hänellä on saavissaan toistakymmentä hyvänkokoista ahventa. Kiinnostuneina Siimala ja Nivanaho rientävät jututtamaan Ahoa.

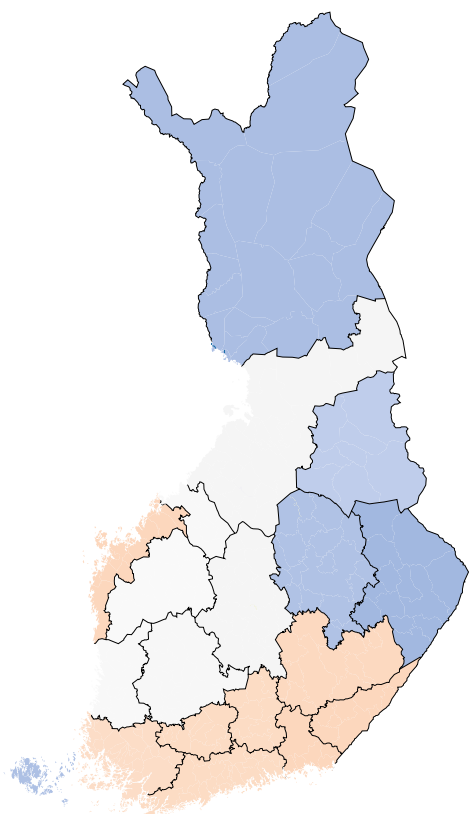
– Pilkkivavalla sain nämä uimaranasta. Ne olivat noin seitsemän metrin syvässä. Joskus aiemmin sattui jigillä ihan jatkuvasti ahven kiinni, mutta nyt piti pikkuisen enemmän houkutella, Aho kertoilee.

Hän esittelee messinginväristä pilkkiä, jolla ahvenet tällä kertaa saatiin. Myös kuparinväristä hän käyttää.

Petri Nivanaho on intohimoinen kalastuksen ja metsästyksen harrastaja. Hän muutti Kontiolahdelle Joensuusta ja rakensi puolisonsa kanssa talon hyvien kalavesien äärelle. Ystävä Markku Siimalalla on mökki Kontiolahdella.

Kontiolahdella on myös kaupallista kalastusta, eli täältä kalaa saadaan muidenkin suomalaisten ruokapöytiin.

Eniten kalastavat maakunnat Suomessa

1. Pohjois-Karjala 43 %
2. Lappi 39 %
2. Ahvenanmaa 39 %
4. Pohjois-Savo 37 %
5. Kainuu 30 %

Vähiten kalastavat maakunnat Suomessa

1. Varsinais-Suomi 23 %
2. Uusimaa 24 %
2. Häme 24 %
4. Etelä-Savo 26 %
5. Kaakkois-Suomi 27 %
5. Pohjanmaa 27 %

Kalastaneita henkilöitä, osuus väestöstä

Lähde: Luonnonvarakeskus

Tutkijalta syitä suosioon

Missäs muualla kuin Kontiolahdella asuu yksi Suomen merkittävimmistä kalastushistorian tutkijoista, **Ari Lappalainen**.

Käymme hänen mökillään, joka myös sijaitsee Höytiäisen rannalla, kohdassa, jossa voi nähdä olevan vanhaa järven pohjaa. Lappalainen kertoo, että paikkakunnalla on pitkä kalastusperinne, joka näkyy vielä tänäkin päivänä.

Luonnonvarakeskuksen (Luke) mukaan Pohjois-Karjalassa 43 prosenttia ihmisistä kalastaa, mikä on eniten koko Suomessa. Maakunta päihittää siis yllättäen muun muassa Lapin, jossa kalastajia on 39 prosenttia väestöstä. Metsähallituksen tiedoista selviää edelleen, että Pohjois-Karjalasta nimenomaan Kontiolahdella ollaan ahkerimpia kalastuskortin maksajia: 9,65 prosenttia maksaa kalastonhoitomaksun.

Lappalainen pitää lukuja aivan järkeenkäypinä. Hänen nähdäkseen Kontiolahden nykyisen vapaa-ajankalastuksen taustalla on toisaalta paikallista pyydyskalastusta ammatiksi ja oman leivän pitimiksi, toisaalta viehekalastusta,

jonka aloittivat varakkaat herrasmiehet – toimihenkilöt ja liike-elämän johtajat – ja joilta tapa levisi edelleen kansan pariin sotien jälkeen.

Osansa on myös sillä, että Kontiolahti sijaitsee ison kaupungin, Joensuun, lähellä: kaupunkilaisten oli helppo tulla lähijärvelle kalastamaan. Toisaalta kontiolahtelaisten ammattikalastajien oli helppo markkinoida kalaa kaupunkiin.

– Lisäksi Kontiolahdella on verrattain nuorta väestöä, aivan kuin jossakin eteläsuomalaisessa kunnassa. On paljon lupaikäistä porukkaa, Lappalainen sanoo.

Karkeasti jaoteltuna nuorten kontiolahtelaisten vapaa-ajankalastajien joukossa on suosittua vetouistelu veneellä, iäkäämpien parissa sen sijaan verkkokalastus. Vaikka koko perheen kalastus onkin ollut melko yleistä 1960-luvulta lähtien, suurin osa Höytiäisen kalastajista on silti yhä miehiä. Lappalaisen tutkimuksen mukaan miehille kalastus on usein ollut tapa harrastaa kodin ulkopuolella ja tehdä jotakin yhdessä tovereiden kanssa.

Kalastushistorioitsija Ari Lappalaisella on vajassaan ukin tekemä rysä 1960–70-luvulta.

– Ukki se minulle opetti tämän turmiollisen tavan, kalastamisen, Lappalainen sanoo pilke silmäkulmassaan. Rysän kutomisen ja tekemisen taito on vanhaa perinnettä Suomessa.

Höytiäisen kalakerhon järjestämille Lohitreffeille osallistunut Mervi Martikainen kiittelee pohjoiskarjalaisia siitä, että he ovat sitoutuneita kalastamiseen. – Myös maksetaan tarvittavat maksut, Martikainen sanoo.

Lohitreffit vastarannalla

Seuraava päivä valkenee Höytiäisellä, ja on aika matkata kalastuskisoihin näkemään, mitä järven toisella rannalla on. Polvijärven kunnan puolella on alka-massa Lohitreffit-niminen tapahtuma.

Venettään laittaa valmiiksi Ram-ses-koiransa kanssa **Mervi Martikainen**. Lohitreffit ovat nyt Martikaisen kolmannet.

– Jos pääsisi samaan kuin toissa vuonna. Silloin olimme ekan päivänä kakkosia, toisena ykkösiä, Martikainen kertoo.

Hän näyttää Lapin kulta -väristä uis-tinta, joka on hänen suosikkinsa.

Martikainen on aloittanut kalastuksen lapsena pilkkimisestä ja mato-onkimisesta, mutta nykyisin vetouistelu on yhteinen harrastus puolison kanssa. Parasta kalastamisessa ovat vastakohdat: on pitkän aikaa rauhallista, mutta sitten alkaakin kunnon vapina ja täpinä, kun saa kalan kyytiin. Ja syksyllä maisema on kaunis vesiltä käsin.

Vene toisensa jälkeen suuntaa rannasta järvelle, aika lailla samaan suuntaan kaikki, vavat valmiina levitettäviksi. Veneiden aikaansaamat laajat aallot paiskovat rantaan.

Vasta viiden aikaan seuraisi punnitus, jolloin kalastajat tulevat yksi kerrallaan rantaan. Silloin selviää myös Martikaisen saalis. Odotellessa suuntaamme takaisin Kontiolahdelle.

Itse pyydettyä arvostetaan

Kylän keskusta on melko hiljainen syksyisenä lauantaipäivänä. Kaunis järvinäkymä laskeutuu kaupakeskittymästä alaspäin. Paikallisessa konditoriassa näkyy ihmisiä kahvilla, ja pizzeriassa osa on selvästi tullut viikonloppulounaalle tapaamaan ystäviä.

Satamassa sen sijaan käveleskelee kontiolahtelainen **Marja Kurki**. Hän kertoo tulleen rantaan tuomaan polttopuita puolisolleen, joka on kaveriporukkinsa kanssa juuri vetouistelemassa. Porukka on kuulemma ollut yötä saareissa puolijoukkueeltaan ja kamiinan kanssa. Heidän pitäisi kohta tulla sieltä jo takaisin.

Kurki ilahtuu kuultuaan, että Pohjois-Karjalassa ja Kontiolahdella kalastetaan eniten. Hänenkin perheensä puolison lisäksi myös veli ja isä kalastavat.

– On tärkeä arvo, että itse pyydetään kalaa ja käytetään se ruuaksi, Kurki sanoo.

Kurjen isä opetti kalan fileoinnin ja mahdollisimman ruodottomaksi laittamisen, ennen kuin hän ja hänen sisaruksensa syntyivät. Sisarukset ovat siis pienestä pitäen syöneet kalaa.

– Luontosuhde on minulle muutenkin tärkeä, mielelläni rauhoitun ja oleskelen luonnossa ja veden äärellä.

Gallup: Tiesitkö, että täällä kalastetaan eniten Suomessa?

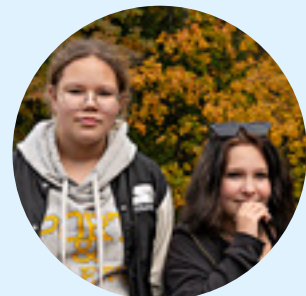
"Ei olisi ekan tullut mieleen, koska paikkakunnan matkailu ei paljoa mainosta tätä kalastuspaikkana. Luulisi, että Lappiin mennään enemmän lohikalan perässä. Toki olenhan itsekkin pienenä kalastanut, kun kuitenkin järven kupeessa olemme asuneet. Pikkupentuna kävin isän kanssa uistelemassa ja talvella pilkillä."

Jouni Keränen, 29

"Mukavaltä kuulostaa. Onhan tässä tämä Höytiäinen, jossa on hyvä kalastaa. Ja hyvä, että istuttavat kaloja sinne. Tuttavapiirissä moni kalastaa päivittäin. Se on hyvä harrastus. Aikaisemmin olen itsekkin verkkokalastanut omaan käyttöön."

Matti Mähönen, 62

"Vaikea sanoa, ei tiedetä kalastuksesta paljoa. Jotkut kaverit ovat käyneet kalastamassa, ja litan isäpuoli on joskus käynyt kalalla ja tuonut kotiin haukea ja ahventa. Olisi hauska kokeilla joskus käydä heittämässä virveliä."

**Iita-Susanna Haverinen, 12, ja
Liida-Liina Heikkinen, 13**

Kaverukset Matti Kukkonen (vas.), Timo Moilanen, Arttu Pussinen ja Kimmo Kukkonen lähtivät viikonlopuksi Höytiäiselle vetouistelevaan ja päättivät yöpyä pari yötä saarella. He olivat tulleet välissä hakemaan lisää polttopuita.

Perheen ja ystävien kanssa

Kaukana alkaa näkyä vene, joka huristelee vauhdilla rantaan. Onko se Matti-puoliso? On se! Ulos astuvat **Matti Kukkonen**, tämän veli **Kimmo Kukkonen** ja kaverukset **Timo Moilanen** ja **Arttu Pussinen**. Porukka kertoo tulleensa kahdeksi yöksi uistelevaan ja aikovansa tänäänkin kalastaa siihen asti, että tulee ruokaa, eli luultavasti iltaan asti. Toki varalta mukana on muutakin murkinaa.

Jotta ei tulisi kylmä, yönsä miehet viettävät vanhassa armeijan puolijoukkueelttassa, jonka he ostivat yksityiseltä myyjältä Rovaniemeltä. Jotain porukan sitoutumisesta harrastukseen kertoo sekin, että vene on kaveriporukan yhdessä ostama.

Matti Kukkonen ottaa ylpeänä vastaan tiedon, että Kontiolahdella maksetaan eniten valtion kalastonhoitomaksua.

– Mahtava kuulla. Onhan täällä hyvät vesistöt kalastukseen, Kukkonen sanoo.

Hänen mukaansa kalastus on Kontiolahdella luontevasti perheiden juttu, ja monesti näkee, että isä ja lapset käyvät

yhdessä kalalla. Myös Kukkonen on pienestä pitäen käynyt isän kanssa ongella.

– Sitten piti aina kiskaista kala täysiä puuhun. Isän oli mukava sitä irrotella sieltä. Sanoi, että ei kai taas, Kukkonen muistelee.

Kurki kantaa puut autosta porukan veneeseen. Sitten hän toimittaa vielä anopin lähettämää pullaa ja yhdelle heistä synttärilahjan.

Hyvinvointia vesiltä

Ilta-aurinko saa Höytiäisen Polvijärven puoleisen rannan koivunlehdet hohutamaan. Ilmassa tuoksuu savu, sillä grillikatoksessa Lohitreffien järjestäjäporukka paistaa makkaraa ja keittää kahvia osallistujille.

Veneitä alkaa saapua rantaan, moni kalastaja harmittelee puuttuvaa saalista. Myös alamittaisia kaloja on pitänyt jättää pois kyydistä.

Mervi Martikainen saapuu puolisonsa ja koiransa kanssa laiturille. Tuliko kalaa?

– Pari tapahtumaa oli, mutta kalat irtosivat, Martikainen harmittelee.

Onneksi kisa jatkuu vielä huomenna uusin tavoittein.

Kalasaaliitaan jonottavat punnitsemaan Outokummusta kotoisin oleva **Jukka Laukkanen** sekä ystävykset **Antti Hiltunen** ja **Olli Kolehmainen**. Kaikilla on kalasaaliinsa muovipusseissa odottamassa. Laukkanen kaivaa esiin kauniin taimenen, jota hän kehuu hienon väriseksi. Punnituksesta selviää, että Hiltusen ja Kolehmaisen kalat ovat oivan kokoisia: 2,5 kiloa ja 3,5 kiloa.

Kalakisan voittaja ei ehdi selvittää, ennen kuin tulee aika lähteä kotiin. Ensinkin käymme Ari Lappalaisen vinkkaamalla virkistysalueella Häikänniemessä. Panoraamanäkymä Höytiäiselle rauhoittaa mielen: kaikkialla vettä ja luonnonrauhaa.

Tuntuu, että täälläpäin normaaleinta on asua järven rannassa ja viettää sen äärellä aikaansa tavalla tai toisella. Kun automme suuntaa pois päin lähtevälle tielle, grillikatoksessa tulisteleva pariskunta ja heidän koiransa vilkuttavat meille hyväntuulisina. ■

KALAUUTISIA

KALATALOUSALUEIDEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMAT NETISSÄ

Suomessa on 118 kalatalousaluetta, joista jokaisella on aluettaan koskeva käyttö- ja hoitosuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on turvata alueen kalavarojen kestävä käyttö ja tuotto sekä biologinen monimuotoisuus. Suunnitelmalla muun muassa edistetään vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä.

Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmat ovat luetta- vissa kalatalousalueiden omilta nettisivuilta. Löydät nettisi- vut Kalatalouden Keskusliiton Ahven.net-sivustolla olevasta kartasta ja luettelosta. Käyttö- ja hoitosuunnitelman lisäksi kalatalousalueiden nettisivuilta löytyy tietoa muun muassa alueen kalakannoista, kalastuskohteista ja -rajoituksista sekä kalastusluvista.

Löydä etsimäsi: Ahven.net → Kalatalousalueet kartalla

KALASTUSMATKAILUSTA KEHITETÄÄN MONIPUOLISEMPAA JA LAADUKKAAMPAA

Kalastusmatkailulle on laadittu uusi kehittämisohjelma vuosille 2023–2033. Sen päämääränä on, että Suomessa on monipuoli- set ja Euroopan laadukkaimmat kalastuspalvelut.

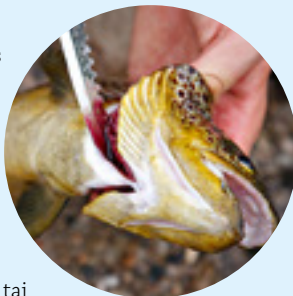
Kehittämisohjelma rakentuu kolmen pääkohdan ympärille: palvelujen ja liiketoiminnan, myynnin ja markkinoinnin sekä toimintaympäristön kehittäminen.

Yksi merkittävimmistä toimenpiteistä on valtakunnallinen, pitkäkestoinen hanke, jonka puitteissa järjestetään esimerkiksi koulutuksia, verkostoitumista ja neuvontaa matkailupalvelu- alan toimijoille. Lisäksi toimenpiteisiin sisältyy esimerkiksi toimintaympäristön parantamista, tutkimusten tekemistä, imagon luomista ja selvityksiä lainmuutostarpeista.

SAALISKALOJEN LOPETTAMISESTA UUDET MÄÄRÄYKSET

Tänä vuonna valmistuneella eläinten hyvinvointilailla on vaikutuksia myös kalastussäännöksiin. Saaliiksi otet- tavat kalat ja ravut sekä syöttinä käytettävät kalat on lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti niiden lopetukseen soveltuvalle menetelmälle tai tek- niikalla. Lopetusvelvollisuus ei koske kerralla saatavaa suurta saalismäärää tai tilannetta, jossa esimerkiksi sääolosuhteet vaikeuttavat lopetusta.

Uudessa lainsäädännössä otetaan askel kohti kokonaisval- taisempaa eläinten hyvinvoinnin edistämistä muuttamalla laki eläinten hyvinvointilaiksi. Eläinten hyvinvoinnissa tapahtuu lakimuutosten myötä parannuksia niin tuotantoeläinten kuin lemmikkieläinten kohdalla, ja lisäksi myös luonnonvaraisten eläinten hoitoon kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota. Eläinten hyvinvointilaissa säädetään kaikkia eläimiä koskevat yleiset säännökset. Tarkemmat eläinlajikohtaiset vaatimukset säädetään asetustasolla.

JOKI- JA TÄPLÄRAPU TÄRKEITÄ KUMPIKIN

Uusi kansallinen rapustrategia on julkaistu. Sen visiona on, että Suomessa on elinvoimaiset rapukannat, vahva ja vastuullinen ravustuskulttuuri sekä monipuolinen kaupallinen raputalous.

Rapustrategian tavoitteina ovat jokiravun säilyttäminen hyö- dynnettävänä lajina ja täpläravujen leviämisen estäminen sekä molempien lajien hyödyntäminen. Rapuruton ja täpläravun aiheuttama jokiravun elinalueiden supistuminen on yksi rapu- talouden suurimmista ongelmista. Täplärapuja ei saa siirtää tai istuttaa. On kuitenkin mahdollista sekä säilyttää jokirapu että ylläpitää täplärapua, niin että molemmat kannat ovat hallittuja ja hyödynnettävissä. Raputalouden merkitys on jo nyt suuri ja tulevaisuudessa se tarjoaa monia uusia mahdollisuuksia yritystoiminnalle.

Strategian on tehnyt maa- ja metsätalousministeriön aset- tama työryhmä ja se on voimassa vuoteen 2032 saakka.

MERILOHEN UISTELIJOIDEN SAALIS NOIN TUHAT LOHTA

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö teki viime vuonna selvityksen merilohen uistelusta. Kysely tehtiin nyt toista kertaa, ja siinä selvitettiin lohien uistelun ja saaliin mää- rää, uistelun sijoittumista, rahan käyttöä sekä EU-neuvoston asetuksen vaikutuksia lohien uisteluun. Selvityksen rahoitti pääosin maa- ja metsätalousministeriö kalastonhoitomaksu- varoista.

Tuloksista selviää, että merilohen uistelijoiden saalis koko maan alueelta oli viime vuonna noin tuhat lohta. Saatujen lohien keskipaino oli 8,5 kiloa ja lohista rasvaeväleikattuja oli noin kolmannes. Yhden lohien saamiseksi vaadittiin keski- määrin lähes neljä uistelupäivää, ja lohien hinnaksi välittömät kustannukset huomioon ottaen tuli noin 1 150 euroa.

MUISTATHAN MERIALUEIDEN LOHIRAJOITUKSET

Euroopan unionin rajoitukset ovat viime vuodesta alkaen tiu- kentaneet vapaa-ajankalastajien lohenpyyntiä myös Suomen vesialueilla. Vapaa-ajankalastusta koskevat sekä EU:n että Suo- men rajoitukset.

Suomenlahtea ja rannikkoa lukuun ottamatta luonnonlohi on kokonaan rauhoitettu. Suomenlahdella voi ottaa saaliiksi kaksi lohta päivässä, samoin rannikolla toukokuusta elokuu- hun. Muilla merialueilla voi ottaa saaliiksi vain yhden rasvaevä- leikatun lohien vuorokaudessa.

Katso tarkemmin: Kalastusrajoitus.fi

KALASTONHOITOMAKSU ENNALLAAN VUOTEEN 2027 SAAKKA

Tästä vuodesta alkaen kalastonhoitomaksun hinnat nousivat hieman, kun valtionneuvosto antoi niistä uuden asetuksen seu- raaville viidelle vuodelle.

Tästä eteenpäin kalenterivuoden kalastonhoitomaksu on 47 euroa, viikon maksu 16 euroa ja vuorokauden maksu 6 euroa.

Kalastuslain mukaisesti kalastonhoitomaksun suuruus on tarkistettava viisivuotiskausittain vastaamaan rahan arvon muutosta. Nyt tehty hinnankorotus perustuu elinkustannus- indeksiin.

TEKSTI: JAANA SKYTÄ KUVAT: VESA RANTA

Kun kalastus on maksutonta MUTTA MAHDOTONTA

ESTEETTÖMIÄ KALASTUSPAIKKOJA RAKENNETAAN USEIN JULKISELLA RAHALLA, MUTTA AINA NE EIVÄT OLEKAAN KOVIN ESTEETTÖMIÄ. LIIKUNTARAJOITTEINEN KALASTAJA JERE HUOVINEN, 15, KERTOO, MITÄ NIISSÄ PITÄISI OTTAA HUOMIOON.

Hyvän esteettömän kalastuspaikan kriteerit:

- Esteetön kalapaikka on yleensä laiturin tai jokin muu rantaan rakennettu rakennelma, esimerkiksi pengerryks.
- Reitin kohteisiin tulisi olla sellainen, että sinne pääsee helposti, esteettömästi ja turvallisesti.
- Laiturin tai penkereen on oltava turvallinen. Siinä tulisi olla vähintään reunakoroke, joka estää pyörätuolin renkaan tippumisen, ja laiturilla riittävän tukeva kaide. Kalastuksellisesti kaitteen korkeutta tulisi voida säätää.
- Isommilla, yleisiksi retkipaikoiksi tarkoitetuilla paikoilla olisi hyvä olla esteetön WC-tila.
- Esteettömän kalapaikan sijainti on erityisen tärkeä. Paikan tulisi olla sellaisessa kohdassa vesistössä, josta on mahdollisuus saada kaloja. Olisi hienoa, että tällaisia paikkoja olisi kohteessa useampi kuin yksi.
- Esteettömän kalastuspaikan ylläpito ja huolto on myös tärkeää.

Jere Huovinen on vasta 15-vuotias, eikä hänen ikänsä puolesta tarvitse maksaa kalastonhoitomaksua. Joillekin kohteille vaaditaan kyllä erillinen lupa, mutta tavallisesti Jere voisi vain ottaa vavan ja alkaa kalastaa.

Mutta se ei käy. Suomessa on hyvät yleiskalastusoikeudet, mutta huonot mahdollisuudet sille, joka istuu pyörätuolissa.

Vaasalaiset **Teemu Huovinen** ja hänen liikuntarajoitteinen poikansa Jere ovat ajaneet esteettömän kalastuksen asiaa vuosia. Huoviset tuntevat satoja kalastuspaikkoja Suomessa. He ovat laatineet Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestölle listan laadukkaista ja toimivista esteettömistä kalastuspaikoista.

Perhokalastuksesta fongaukseen

Jere kalastaa kotiseudullaan mieluiten Maalahden Kolinassa ja Raippaluodossa. Mieluisinta on perhokalastus.

– On mahtavaa päästä koskeen kaloja pyytämään. Herkkuihini kuuluvat kirjolohen ja taimenen lisäksi ahven ja kuha, Jere kertoo.

Jeren harrastuksiin kuuluu myös fongaagelela lajikalastus, jossa tunnustetaan kalalajeja lintubongausten tapaan.

Kalat on kalastettava suusta koukuttamalla, jonka jälkeen ne valokuvataan. Kaloja fongataan järvistä, meristä, joista, puroista ja ojista. Saaliiksi käyvät kaikenkokoiset saaliit, huomioiden kalojen lakisääteiset alamitat.

Juuri fongaaminen ja perhokalastus ovat kuljettaneet Teemu-isää ja Jereä ympäri Suomen.

Jere istuu kalastaessaan pyörä- tai maastopyörätuolissa. Perhokalastuskohteissa Teemu vie Jeren koskeen kivele istumaan, minkä jälkeen Jere hoitaa homman itse.

Lämpimimmillä keleillä hän käyttää myös kelluntarengasta.

– Kelluntarengasta käytettäessä on huomioitava pelastusliivit ja hyvä kerrospukeutuminen, sillä jalat kylmenevät helposti, jollei niitä pysty liikuttamaan, Teemu-isä huomauttaa.

Puutteellisesti rakennettujen kohteiden takia kynnys lähteä kalalle on monelle liikuntarajoitteiselle korkea.

Sosiaalisessa mediassa Huoviset ovat törmänneet ihmetelyyn siitä, miten ”tuhsien järvien maasta ei löydy koh- tuullisen matkan etäisyyksiltä esteettömiä kalastuspaikkoja,

joissa voisi kalastaa kalastonhoitomaksulla ilman ylimääräisiä maksuja”.

Tarvitaan olemassa olevien kohteiden petraamista ja uusien rakentamista.

Selkeät ratkaisut riittävät

Esteettömien kalastuspaikkojen rakentaminen on yleensä vesialueen omistajien vastuulla. Joskus niitä voivat rakentaa muutkin, mutta lupa täytyy saada omistajalta.

Hieman pienimmillä rakenteilla paikkoja olisi halvempaa rakentaa. Maalahden Kolinassa esteetön kalastuspaikka on rakennettu pienellä vaivalla.

– Kaiken ei tarvitse olla aina suurta ja monimutkaista. Tärkeää on, että paikalle pääsee helposti niin pyörä- kuin maastopyörätuolilla.

Laitureiden sijainti siten, että niistä voisi saada kalaa oikeasti, niiden kunto ja ylläpito ovat ylivoimaisesti tärkeimmät asiat.

Lakisääteisesti esteettömien paikkojen suojakaiteiden korkeuden tulisi olla 90 senttimetriä, mutta kalastuskohteissa se on liian korkea. Paras on 50 senttimetrin korkuinen tai säädettävä kaide.

Kun kalastetaan perholla, tulisi esteetöntä heittotilaa taakse olla ainakin noin kaksikymmentä metriä. Paras pintamateriaali kalastuspaikalle mentäessä on pyörätuoli-istujan kannalta kivisora.

– Esteettömiä kalastuspaikkoja ei aina voida suunnitella ja rakennettaessa toteuttaa siten, että se soveltuisi kaikille ”esteetöntä” tarvitseville. Sana esteetön on laaja käsite.

Osa käyttäjistä tarvitsee esimerkiksi kirkkaita värejä, jotta pystyy havainnoimaan ympäristöään, kun taas osalle riittää pelkät pitkospuut ilman reunakorokkeita tai kaiteita. Osa käyttäjistä taas tarvitsee korkeat kaiteet, jotta he pystyvät nojaamaan niihin, mutta osalle kaiteet ovat tiellä.

Huovisten mielestä esimerkiksi Metsähallituksen kohteissa mahdollisuudet esteettömään kalastukseen ovat heikot, mutta niissä olisi potentiaalia.

– Olisi hienoa, että kalastuskohteita olisi tarjolla runsaasti ja paikat olisi varusteltu eri tavoin, Huoviset sanovat. ■

”

Laiturilta pitää voida saada kalaa oikeasti.

TEKSTI: JAANA TAPIO KUVAT: ROBERT SEGER

Valvontaa keskellä VANHAA HELSINKIÄ

Jukka Soikkeli käy Vanhankaupungin kalapaikoilla syksyisin melkein joka päivä. – Saalista tulee, kun vain tarpeeksi vääntää. Eilen olin täällä seitsemän tuntia ja sain sen kolme siikaa. Kerran sain yhdeksän kalaa yhdellä vedolla.

KORONA TUPLASI HELSINGIN VANHANKAUPUNGINKOSKEN JA SUVANNON KALASTAJAMÄÄRÄT. SUURIN OSA VILKKAAN KALAPAIKAN KALASTAJAKUNNASTA NOUDATTAÄ SÄÄNTÖJÄ, MUTTA MUKAAN MAHTUU MYÖS HUIJAREITA.

Helsingin Vanhankaupunginkosken suvanon vedessä kimaltelee aurinko. Pian säihkyi lipossa myös kalan kylki, kun **Tuure Hakkarainen** saa päivän ensimmäisen siikansa.

– Tuurella oli tuuria, mies myhäilee.

– Montako olet tänä syksynä jo pyydystänyt, kalastuksenvalvontaa alueella suorittava kalatalousneuvoja **Sari Snellman** kyselee.

Hakkarainen kieltää muistavansa, mikä naurattaa Snellmania.

– Selvä kalamies!

Vanhankaupunginkosken suvanossa pätee kolmen siian päivittäinen kiintiö kalastajaa kohti. Poikkeuksena on ”lippoajan bonus”, jolloin saa pitää koko haavillisen, vaikka kaloja tulisi kerralla useampi.

– Ennen kiintiötä saattoi joku nostella parven melkein kokonaan itselleen eivätkä muut saaneet mitään, Snellman kertoo.

Muutenkin Vanhankaupunginkoskella ja -suvannolla on kalastuksen suhteen voimassa erityismääräyksiä.

Kummassakin saa kalastaa vain yhdellä vavalla, ja rokastus eli kalan ulkopuolelta tartuttaminen on kielletty. Kalastonhoitomaksun lisäksi suvanolle tarvitsee oman kalastuslupansa tai matkailijaluvan. Siian lisäksi myös lohella, taimenella, toutaimella ja kuhalla on omat kiintiönsä. Yökalastus on sallittua koskessa, muttei suvannossa. Vanhankaupunginkoskessa taas saa perhokalastaa parittomina ja viehekalastaa parillisina päivinä, paitsi syysrauhotusaikaan, jolloin yläkoski on kokonaan kalastuskiellossa ja alakoskella kalastetaan siikaa.

– Voisi sanoa, että sääntöjä on jo liikaakin, koska vähempiä sääntöjä olisi helpompi noudattaa. Mutta sääntöjä tarvitaan, koska tämä on vaelluskalojen portti Vantaanjolle.

Täsmällisiä vakikalastajia

Tämän kosken äärelle perusti kuningas Kustaa Vaasa vuonna 1550 kaupungin nimeltä Helsingfors, Helsinginkoski. Helsingin Vanhankaupunginkoski onkin paitsi kalakantojen ja kalastajien suosiossa myös kulttuurihistoriallisesti arvokas alue.

Kalastajia houkuttelee Vanhankaupunginkoskelle hyvien kalavesien lisäksi keskeinen sijainti. Paikalle pääsee kätevästi julkisilla kulkuneuvoilla, vaikkakin moni toivoisi alueelle parempia pysäköintimahdollisuuksia. Monella kalastajalla kun on mukanaan paljon välineitä.

Kaupunkikalastus eroaa erämaiden kalareissuista ainakin siten, että kaupungissa kalastajia kertyy pieneen tilaan paljon. Koronapandemian myötä Vanhankaupungin asiakasmäärä tuplaantui aiempaan verrattuna. Turvavälinä on kolme metriä, mutta ei tautien takia vaan vapojen.

Suuri kalastajamäärä aiheuttaa sen, että joukkoon mahtuu törkeitäkin petkuttajia.

– Näen usein jo kaukaa, keneltä puuttuvat luvat tietämättömyyden takia ja kuka huijaa tarkoituksella. Huijarit lähtevät karkuun heti valvojan nähdessään, Snellman sanoo.

Räikeimpien rikkomusten joukkoon kuuluvat tapaukset, joissa rokastaja polttaa siiman nopeasti poikki tupakalla ja jättää pyyntivälineen veteen. Silloin valvoja ei voi sääntöjen rikkojalle mitään.

– Pahimmillaan minua on uhattu puukolla. Silloin en rupea väittelemään vaan väistyn ja soitan poliisille.

Suurin osa kävijöistä on kuitenkin vanhoja asiakkaita, jotka noudattavat sääntöjä ja saapuvat kalapaikoille täsmällisesti kuin töihin.

– Jos joku ei tule, on hän todennäköisesti kuollut. Heitä sitten yhdessä muistellaan.

Kalervo Tolppasen tuntevat kaikki Kalluna, kuten pipossakin lukee.

– Lippoamisessa ylävartalo vahvistuu. Kyllä nukuttaa, kun täällä on ensin painanut muutaman tunnin.

Siimaroska turhauttaa

Kalastuksenvalvojalla on oltava sosiaalista pelisilmää ja asenne kohdallaan. Myös vieraiden kielten taidosta on etua, koska kalastajien joukkoon mahtuu Helsingissä monia kansallisuuksia.

– Englannilla pärjään hyvin ja venäjääkin osaan vähän. Kyse-
len kalastajilta kalastussanoja eri kielillä, siitä he tykkäävät.

Harmillisimpia tilanteita ovat esimerkiksi ne, kun joku on jättänyt siimat roskaksi maastoon. Vesilinnut sotkeentuvat siimoihin helposti ja saavat siitä vammoja. Kalastuksenvalvojan on kuitenkin vaikea puuttua roskaajien käytökseen, jos ei saa näitä kiinni itse teossa.

Valvonnan lisäksi Snellman ohjaa onkimistuokioita muun muassa koululaisille ja päiväkotilapsille. Riemu pyydystetystä kalasta on suuri, ja ilman kalaa jääneitäkin lohduttaa kotiin viemiseksi saatu onkivapa. Moni innostuu kalastuksesta pysyvämmin, ja perheiden iloksi kaupungissa toimiikin Stadin kalajunnut, joka kerää yhteen juniorikalastajia vanhempineen.

Palkitsevinta Snellmanin työssä on nähdä kalastajien onni saaliista. Näistä hetkistä muistuttavat valvojan työtilan seinälle vierä vieren asetellut kalastuskuvat.

– Älä katso kaloja vaan ukkojen naamoja. Nuo ihmiset ovat umpionnellisia. ■

Faktoja kalastuksenvalvonnasta

Valtuutettu kalastuksenvalvoja on läpäissyt ELY-keskuksen järjestämän kokeen ja usein saanut koulutusta tehtävänsä. Valtuutuksen työhönsä ja toimialueelleen kalastuksenvalvoja saa yleisimmin kalatalousalueelta tai osakaskunnalta. Kalastuksenvalvojalla on tummansininen kangasmerkki, jossa on valkoisella teksti "Kalastuksenvalvoja Fiskeöverbakare", sekä ELY-keskuksen myöntämä kuvallinen kalastuksenvalvontakortti ja hänet valtuuttaneen vesialueen omistajan tai kalatalousalueen valtakirja. Kalastuksenvalvontaa suorittavat lisäksi poliisi, Rajavartiolaitos, Metsähallitus, ELY-keskus ja Tulli.

Kalastuksenvalvoja valvoo, että kalastuksessa noudatetaan kalastuksesta annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Valvonta koskee kalojen pyynti-
mittamääräyksiä, rauhoitusaikoja ja -alueita sekä pyydyksiä koskevia kieltoja tai pyydysten rakennetta koskevia määräyksiä. Kalastuksenvalvoja valvoo myös, että kalastajat ovat maksaneet kalastonhoitomaksunsa ja muut tarvittavat luvat. Kalastuslain mukaan kalastaja on pyydettyäessä velvollinen esittämään kalastonhoitomaksunsa, muut kalastuslupansa ja henkilöllisyystodistuksensa kalastuksenvalvojalle. Jos kalastusta harjoitetaan liikkeessä olevasta veneestä, on vene pysäytettävä kalastuksenvalvojan antamasta merkistä.

Lähde: Kalatalouden Keskusliitto

Puolenpäivän jälkeen Vanhankaupunginkosken suvannolla on jo rauhallista. Tuure Hakkarainen on saanut tänään saaliiksi siikaa.

AIKEISSA KALASTAA AHVENANMAALLA?

Kalastonhoitomaksu, jonka tositteena on kalastuskorttisi tämän lehden takakannessa, ei oikeuta kalastamiseen Ahvenanmaalla.

Ahvenanmaalla on kaikilla pohjoismaalaisilla oikeus kalastaa omiin tarpeisiinsa maakunnan yleisillä vesialueilla, kun taas yksityishenkilöiden tai yhteisöjen vesialueilla tarvitaan voimassa oleva kalastuskortti tai vesialueen omistajan lupa. Ahvenanmaalla ei ole yhtä, koko maakunnan vesialueet kattavaa kalastuskorttia.

KAMPANJA NOSTAA ESIIN JÄRVILOHEN HÄTÄTILAN

Saimaalla ja Pielisellä elävä äärimmäisen uhanalainen järvilohi on todellisessa vaarassa kuolla sukupuuttoon. Siksi maa- ja metsätalousministeriö avasi maaliskuussa Pelastetaan järvilohi -kampanjan, jonka tavoitteena on saada järvilohen heikkoa tilaa näkyvämmäksi sekä keskeisiä toimijoita keskustelemaan ja etsimään ratkaisuja tilanteeseen.

Järvilohen pelastamiseksi on tehtävä monia toimia, jotka vaativat pitkäjänteisyyttä. Järvilohen lisääntymisalueita tulee kunnostaa ja rakentaa lisää ja kaloille tarvitaan nousu- ja laskureittejä. Kalanviljelyn vesihomeongelma tulee saattaa kuntoon, mikä edellyttää tutkimusta ja pilottihankkeita. Myös kalastukseen on kiinnitettävä huomiota: järvilohia ei ollenkaan tulisi pyytää Saimaalla ja Pielisellä.

Lisää tietoa: pelastetaanjarvilohi.fi

JOISSAIN KALOISSA ON KIINNI MERKKI

Kalamerkki on tärkeä osa kalatutkimusta. Vielä tärkeämmässä roolissa olette te kalastajat: merkintätutkimuksen onnistuminen on usein täysin riippuvainen kalastajien avusta.

Merkkejä on erilaisia, mutta toimintaohje on kaikkien kohdalla tämä:

- Jos vapautat kalan, ota kuva merkin tunnuksesta tai kirjoita se muistiin ennen kalan vapauttamista.
- Jos otat kalan saaliiksi, ota merkki talteen.
- Laita muistiin myös pyyntipäivä ja -paikka sekä kalan pituus, paino ja pyydys.
- Ilmoita merkin tiedot sähköisellä lomakkeella tai postitse postimaksutta.
- Jää odottamaan korvausta (5 €) ja tietoja kalan istutus- tai vapautuspaikasta sekä istutuskooosta.

Ilmoituslomake: Lomakkeet.luke.fi/kalamerkki

Lähetysosoite: Luonnonvarakeskus,
Merki, 5005751, 00003 VASTAUSLÄHETYS

TUTUSTU KALASEURANTOIHIN JA -TILASTOIHIN

Tiesitkö, että Luonnonvarakeskus (Luke) laatii kaupallisen kalaston tilaston sisävesikalastajien toimittaman saalistiedon perusteella? Tai että Luke seuraa eri kalakantojen tilaa ja kalastusta, jotta viranomaiset pystyvät tekemään päätöksiä kalakantojen hoidossa ja kalastuksen ohjaamisessa? Seurantojen avulla pystytään reagoimaan lajien uhanalaistumiseen, luonnon monimuotoisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja myös muuttuvan ilmastoin vaikutuksiin lajistossa. Seurannat ja tilastot ovat vapaasti kaikkien kansalaisten tutustuttavissa.

Kalaseurannat: Luke.fi/Seurannat

Kalatilastot: Luke.fi/Tilastot

ERÄLUVAT.FI
Lupa on sijoitus luontoon

Tiesitkö tämän onkimisesta?

- Onkimalla on mahdollista saada saaliiksi ihan kaikkia Suomen vesissä uivia kaloja.
- Aloittelijankin kannattaa valita laadukas väline, niin sanottu kilpaonkilaite.
- Syötiksi sopivat madot, toukat ja kalanpalat. Koukun kärki on hyvä jättää näkyviin!

Vinkkejä onnistumiseen: Fisuun.fi

TARKISTA KALASTUKSEN RAJOITUKSET KARTTAPALVELUSTA

Suomessa on 1,5 miljoonaa vapaa-ajankalastajaa, ja vuosittain 92 300 käyttää Kalastusrajoitus.fi-karttapalvelua. Vilkkaimmin Kalastusrajoitus.fi-palvelussa vieraillaan luonnollisesti avovesikaudella, esimerkiksi touko-heinäkuussa karttapalvelussa on keskimäärin 19 000 kävijää kuukaudessa.

Jos sinä et vielä ole kyseistä karttapalvelua käyttänyt, kannattaa tutustua vastaisuuden varalle. Sieltä näet kunkin vesialueen omat kalastuskieltoalueet, alamittasäännökset ja rauhoitusajat. Vesialueiden rajoitukset saattavat toisinaan muuttua, mutta tässä viranomaisten tarjoamassa karttapalvelussa on aina luotettavimmin uusin tieto tarjolla.

Tutustu heti: Kalastusrajoitus.fi

UUDENAIKAISIA VALVONTAKOULUTUKSIA JO KYMMENEN VUOTTA

Kalatalouden Keskusliitto kouluttaa lisää kalastuksenvalvojia keväällä 2023. Osa koulutettavista on kokonaan uusia kalastuksenvalvojia, osa taas on uusimassa korttiaan. Ensimmäiset nykyisen lain mukaiset kokeet on järjestetty vuonna 2012, ja hyväksyntä vanhenee 10 vuodessa.

Kalastuksenvalvojan kelpoisuusvaatimukset ovat sopivuus tehtävään sekä lainsäädännön tuntemusta testaavan kokeen suorittaminen. ELY-keskuksen myöntämän kalastuksenvalvojakortin lisäksi kalastuksenvalvoja tarvitsee valtuutuksen nimetyille toimialueelle.

Kaikkiaan ELY-keskuksen rekisterissä on 2 300 henkeä, joilla on voimassa hyväksyntä kalastuksenvalvonnan tehtäviin. Varsinaisesti Suomessa on tällä hetkellä noin 1 000 valtuutuksen saanutta, aktiivisesti toimivaa kalastuksenvalvojaa.

Tunnistenumero

Maksettu

Luvanhaltija

Osoite

KALASTUSKORTTI 2023

Kohde Kalastonhoitomaksu
Lupatyyppi Kalastonhoitomaksu / 2023
Voimassa Voimassa 31.12.2023 saakka

ERÄLUVAT.FI

Lupa on sijoitus luontoon

PIENEN KALASTAJAN OMA KORTTI

Kalastonhoitomaksua et vielä tarvitse, mutta kortti on kiva ottaa mukaan kalaretkelle. Kirjoita korttiin nimesi ja vaikka kaverienkin nimet.

Leikkaa kalastuskortti irti ja laminoi se kestäväksi.

KIITOS, KUN ET NARRAA MUITA KUIN JA.

ERÄLUVAT.FI